

Dubtes i certeses del protocol del Govern pels casos de Covid a les escoles

Experts consultats per NacióDigital coincideixen en la necessitat de fer obligatòria la mascareta dins dels centres mentre la comunitat rep amb dubtes el pla presentat per Educació, encara subjecte a canvis

L'aula de 4t a l'Institut-escola de Navàs en una de les sessions de comiat | ACN

Les escoles obriran el 14 de setembre, com cada any, per encetar un curs que serà inèdit. El coronavirus ha sacsejat totes les certeses conegudes fins ara i l'educació no n'ha quedat al marge. Amb l'objectiu de garantir unes escoles "obertes i segures", com diu l'eslògan, el Departament d'Educació ha presentat aquesta setmana els protocols per gestionar els casos de Covid-19 a les aules. Un pla que té fortaleeses -està centrat en respondre de manera efectiva als casos sospitosos i positius de la malaltia- però que també té debilitats, i és que, tal com apunten alguns experts i membres de la comunitat educativa consultats per **NacióDigital**, és poc proactiu a l'hora d'impedir que els positius -especialment aquells asimptomàtics- entrin a les aules.

El protocol estableix, a grans trets, (<https://www.naciodigital.cat/noticia/207281/tots/detalls/pla/govern/intentar/aillar/aules/coronavirus>) que els alumnes que presentin simptomatologia compatible amb el coronavirus no poden anar a l'escola i s'han de quedar a casa. És, en aquest sentit, responsabilitat de les famílies no dur-los al centre en cas que detectin que el fill no es troba bé o té febre. A les aules, els casos sospitosos són enviats a casa i s'han de posar en contacte amb el CAP de referència, que avaluarà si s'ha de

fer una PCR o no. Si se l'ha de fer, haurà d'estar en aïllament fins a l'obtenció dels resultats. Si és positiu, tot el grup estable -la clau de volta del pla d'Educació per al retorn a les aules- s'haurà de posar en aïllament i se'ls farà una prova diagnòstica per saber si s'han contagiat de la malaltia. Dos casos positius en dos espais diferents de l'escola poden acabar suposant el tancament del centre.

Malgrat que el pla presentat dijous ja tenia aparença de definitiu, encara s'hi poden fer canvis. Per la setmana entrant hi ha prevista una reunió entre Bargalló i el secretari de Salut Pública, Josep Maria Argimon, que aquest dissabte es va mostrar crític amb els protocols dissenyats per Educació i que disposaven, en principi, del vist-i-plau de Salut. Argimon va indicar que el Departament no havia dit que les ràtios havien de ser d'entre 25 i 30 alumnes, i va assenyalar que no tenia "sentit ni lògica" que fos així.

La vessant reactiva del pla, en tot cas, sembla coberta, com explica Àlex Arenas, físic i investigador de la Universitat Rovira i Virgili (URV). El problema, segons ell, és la vessant proactiva: detectar els casos perquè directament no entrin a l'escola. En declaracions a aquest diari, remarca la necessitat de posar "tots els elements de protecció i seguretat possibles" per garantir un retorn segur a les aules mentre els nivells d'incidència del coronavirus al territori siguin alts. "L'obertura de les escoles coincidirà amb un moment molt crític de la pandèmia", alerta. Arenas sosté que el protocol dissenyat de manera coordinada entre Educació i Salut és positiu però "es queda curt", perquè amb els nivells d'incidència actuals i previsibles al setembre, és qüestió de probabilitat que dins d'una classe hi hagi algun positiu asimptomàtic que pugui contagiar la resta.

Al seu parer, doncs, el repte es troba en evitar que els casos positius entrin a les aules. El protocol del Govern contempla que aquells alumnes o personal educatiu amb símptomes compatibles no vagi a l'escola, però què s'ha de fer amb els asimptomàtics? Des de la Federació d'Associacions de Pares i Mares (FAPAC) també assenyalen el mateix problema. "S'ha prioritzar curar la ferida abans que prevenir-la", resumeix Belén Tascón, directora de l'entitat. El sindicat USTEC, majoritari al sector de l'ensenyament, també és crític amb el pla del Departament i remarca la necessitat de fer una bona prevenció. "El pla presentat és sobre què fer quan presenten símptomes, però la majoria són asimptomàtics", constata Ramon Font, portaveu del sindicat.

Arenas situa dos elements per reforçar i fer més proactiu el protocol per al nou curs: mascaretes obligatòries i moltes més proves PCR. En relació al primer element de protecció, el científic sosté que mentre els nivells d'incidència de pandèmia siguin elevats, la mascareta ha de ser obligatòria. També a l'aula, encara que els alumnes es trobin amb el seu grup estable. Dani López, científic de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) i investigador del grup de recerca BIOCOCOM, és partidari també de fer obligatòria aquesta mesura de prevenció durant tot el dia, incloent dins de les aules, tot i que discrepa d'Arenas en relació a les PCR.

Ara com ara, el pla del Departament preveu que els alumnes i tot el personal que entri al centre hagi de dur mascareta en tot moment excepte quan siguin a classe, amb el grup estable. Aquesta situació, però, pot canviar en funció de la situació epidemiològica, i Educació no descarta, arribat el moment, establir que aquesta protecció també sigui obligatòria dins de l'aula. "Posar i treure-se-la provoca confusió i al final la gent opta per no posar-se-la", apunta Arenas. Sobre la taula s'han posat arguments educatius segons els quals els docents han de veure la cara dels alumnes per facilitar la comunicació a l'aula, però el científic sosté que és prioritari evitar infeccions a classe.

[noticia]207281[/noticia]

Proves PCR a alumnes i professors, una proposta que genera dubtes

Una altra de les propostes d'Arenas en el sentit de fer més proactiu el pla és fer proves PCR a totes les persones que hauran d'anar a l'aula. Això, però, genera dubtes sobre la seva viabilitat i eficàcia. "En una perspectiva d'incidència alta, és absolutament necessària la mascareta i un conjunt de proves diagnòstic massives per almenys entrar nets a l'escola", argumenta el científic.

L'objectiu, diu, hauria de ser començar el curs amb zero infectats a les aules. "El risc que hi hagi un brot a les escoles és evident. La part reactiva del Departament és adequada, però cal treballar la part proactiva", sosté.

Així, és partidari d'aplicar a les escoles els cribatges massius en zones de més incidència del virus per trencar cadenes de transmissió que s'han començat a fer ara en diversos barris de Barcelona. "Cal un protocol que estableixi que en llocs de risc no es pot entrar a l'escola sense una PCR setmanal", apunta. És una estratègia costosa en termes econòmics? Sí. És menys costosa que haver de tancar una escola durant un més? Segons Arenas, també. "Algunes escoles han de tenir un cribatge setmanal perquè sabem que la incidència és alta ara i ho serà al setembre", remarca, i apunta també la necessitat d'avançar cap als *pool* de PCR, fer un únic anàlisi a diverses mostres de casos.

La qüestió dels tests, però, provoca dubtes. Dani López remarca el "cost humà i econòmic" que suposa haver de fer tantes proves i són proves que mostren la situació en un moment concret. "Si et fan una PCR avui i et contagies demà, al cap d'uns dies seràs infecció igual", recorda. I la possibilitat de fer proves cada quatre dies o setmanalment a un gruix de gent tan important tampoc és viable, al seu parer. En la mateixa línia, l'epidemiòleg en cap de l'Hospital Clínic, Antoni Trilla, també veu complicada aquesta opció. En una entrevista fa uns dies a RAC1, el doctor va apuntar que fer proves cada setmana un gruix de persones tan important no era viable i es va mostrar partidari de la reobertura de les escoles amb la màxima seguretat però assumint que el "risc zero" no existeix.

[noticia]207199[/noticia]

Grups bombolla, l'eina clau per controlar la transmissió

En els plans del Govern hi ha un element clau que són els grups estables. Aquests grups han de permetre controlar la propagació del virus en cas que hi hagi un positiu en una aula. Així, si un cas és positiu, s'aïllarà el grup però l'escola podrà seguir funcionant i s'evitarà un tancament com el del març. Dins d'aquests grups, ara per ara, no caldrà mantenir ni la distància de seguretat ni dur mascareta i, segons s'estableix en el protocol, no estaran en contacte amb els altres grups dels centres educatius. Això és vist amb incertesa per part de la FAPAC i USTEC.

Totes dues organitzacions consideren que els grups estables, tal com estan plantejats, són massa grans. Des d'USTEC confiaven que Educació "rectifiqués" i reduís les ràtios de cara al curs vinent. "Esperàvem una rectificació i més receptivitat cap a les nostres propostes, que eren d'entre 10 i 15 alumnes a les aules", explica Ramon Font. El Departament s'ha centrat en garantir que els grups siguin realment estancs i sense contacte amb els altres grups de l'escola, però no ha posat tant d'èmfasi en les ràtios com han demanat des de ja fa temps els sindicats.

[noticia]207258[/noticia]

Des de la FAPAC, per la seva banda, qüestionen que es pugui garantir que els grups estables ho siguin realment i que no hi hagi contacte amb altres alumnes en els espais comuns de l'escola. Aquí s'hi suma un altre element: l'espai físic de moltes escoles del país -especialment a les ciutats- és més aviat reduït i no s'han multiplicat els espais ni tampoc el professorat. "El concepte de grup bombolla, a la pràctica, en centres convencionals en zones urbanes, no és viable", critica Belén Tascón.

En qualsevol cas, els grups estables són l'eina principal per poder fer confinaments quirúrgics i evitar un nou tancament de les escoles, que tothom coincideix en assenyalar que seria molt perjudicial per als infants, les famílies i per la situació socioeconòmica del país. "No subsistim sense escoles. S'han d'obrir el més aviat possible", sosté Arenas. "Cal retornar a les escoles, sinó els perjudicis són molt greus", afegeix López. Sobre la taula encara hi ha preguntes per resoldre i protocols per definir amb la màxima precisió què s'ha de fer en cada situació, ja no només per donar tranquil·litat a les escoles, sinó també per a les famílies.

El Departament preveu fer encara una roda de premsa aquest més d'agost per donar més detalls sobre el nou curs, i almenys una altra al setembre abans que comencin les classes el 14. El curs serà "excepcional", com ha dit en diverses ocasions el conseller Bargalló. A la situació d'emergència educativa del setembre s'hi hauran de sumar les tres grans derivades de la pandèmia: una crisi sanitària, una crisi econòmica que tots els indicadors preveuen inèdita, i una crisi social que no ha fet més que començar.